

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Рівень організації навчальної діяльності та якість освітянського середовища щільно пов'язані з ефективністю самостійної роботи студента та успішністю засвоєння ним навчальної програми. В такому світлі, методику викладання, можна розглядати як системоутворюючу компоненту педагогічної діяльності, а саму методичну діяльність - як основу розвитку професійної діяльності викладача вишу.

УДК 378:005.6:339.137.2

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК УМОВА ДЛЯ
СТАЛОГО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗВО**

О.П. Бодик

Маріупольський державний університет, м. Маріуполь, Україна

Постановка проблеми. Конкурентоспроможність як інтегрована якість набуває все більшого значення не тільки для особистості, але й для суспільства в цілому. Це - орієнтація на майбутнє, на що вказують тенденції розвитку освіти в Україні, необхідність випередження вищою освітою запитів педагогічної діяльності.

Передумовами проникнення поняття «конкурентоспроможність» у сферу педагогіки та виникнення потреби у формуванні цієї якості в сучасного викладача є соціально-економічні та освітні перетворення, що знайшло відображення у змісті державних документів із модернізації освіти в Україні, розвитку внутрішньої системи забезпечення якості освіти ЗВО, педагогічних дослідженнях із проблеми підготовки сучасного педагога.

Конкурентоспроможність у своїй суті є феноменом, спрямованим на досягнення найвищої якості благ для людини, яка, власне, вступає в конкуренцію за них (блага) з іншими претендентами. За твердженням В. Андреева, коли йдеться про конкурентоспроможність особистості, то найбільш активно розглядаються не кінцеві результати її діяльності, а вміння вистояти й перемогти в конкурентній боротьбі.

Деякі дослідники - І. Бех, В. Демчук, І. Зязюн, Л. Карамушка, В. Кремень, Т. Перекрестова та інші - розуміють конкурентоспроможність як здатність особистості досягати поставлених цілей у різних, швидко мінливих освітніх ситуаціях завдяки володінню методами вирішення професійних завдань різного змісту й рівнів складності. Такий підхід зосереджує увагу на значущості розвитку професіоналізму викладача для його конкурентоспроможності.

З точки зору психології розвитку особистості досліджуване нами поняття розглядається як розвиток рефлексивної особистості викладача, який має новий стиль педагогічного мислення, володіє нетрадиційними підходами до вирішення освітніх проблем, адекватно реагує в нестандартних навчальних,

виховних, комунікаційних ситуаціях, здатен планувати та ефективно організовувати свою професійну науково-педагогічну діяльність.

Отже, конкурентоспроможність розглядається в основному у двох аспектах: як якість професійної підготовки («показник якості») та якість особистості («характеристика особистості», «здатність особистості», «особистісна якість»).

Однак, проблема забезпечення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників як умови для сталого підвищення якості освітнього процесу ЗВО в науково-педагогічних джерелах розглядається не надто активно.

На нашу думку, для сталого підвищення якості освітнього процесу ЗВО та його організації на засадах компетентісно-знанневої парадигми освіти необхідно забезпечити не тільки наявність якісних (зорієнтованих на вимоги всіх замовників освітньої послуги) освітніх програм (програм навчальних курсів), виконання їх у повному обсязі визначеними засобами і способами та достатнє матеріальне та цифрове забезпечення освітнього процесу, але і наявність у науково-педагогічних працівників спеціальних компетентностей для діяльності у відкритому освітньому середовищі та на засадах компетентісно-знанневої парадигми освіти з використанням інструментів менеджменту якості.

Підвищення кваліфікації, вдосконалення професійного розвитку - це не тільки курсова перепідготовка в Інституті післядипломної педагогічної освіти. Це також участь науково-педагогічних працівників у різноманітних тренінгах, конференціях, семінарах, вебінарах, онлайн-курсах тощо.

Важливо, щоб процес професійного зростання викладача не обмежувався лише формами підвищення кваліфікації за межами ЗВО. Це має бути безперервний системний процес: обмін досвідом, розроблення системи навчальних занять, публікації в друкованих та електронних джерелах, самоосвіта. Усе це може бути складовою портфоліо викладача як індикатору професійного зростання.

Мета - презентація плану роботи Коучинг-студії як ефективною форми та запровадження інноваційних технологій науково-педагогічного супроводу професійного розвитку викладачів Маріупольського державного університету щодо забезпечення їхньої конкурентоспроможності як умови для сталого підвищення якості освітнього процесу.

Зазначимо, що розглядаємо коучинг (від англ. coaching - наставляти, надихати, тренувати для спеціальних цілей, готувати до вирішення певних завдань) як систему андрагогічних, акме-синергетичних, праксеологічних принципів і прийомів, які сприяють розвитку потенціалу особистості та групи спільно працюючих людей (команди, організації), а також забезпечують максимальне розкриття й ефективну реалізацію цього потенціалу.

Отже, **мета Коучинг-студії**: підвищення якості освітніх послуг і забезпечення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників

Університету відповідно до європейських стандартів і найкращих вітчизняних традицій.

Завдання:

- створити єдиний диференційований освітній простір для неперервного професійного розвитку викладачів за індивідуальними освітніми траєкторіями для забезпечення їхньої мобільності, конкурентоздатності, враховуючи швидкозмінні виклики національного та міжнародного ринків праці;

- забезпечити інноваційний науково-методичний, психолого-педагогічний, інформаційно-комунікаційний супровід, висококваліфіковані індивідуальні тренування педагогів для неперервного професійного розвитку, мобілізації потенційних внутрішніх ресурсів, суб'єктної творчої активності, вироблення педагогічної дії нової якості, професійно-продуктивного стилю спілкування із суб'єктами взаємодії тощо;

- упровадити в освітній процес диференційовані, багатоваріантні, диверсифіковані за профілем програми, моделі, форми освіти з урахуванням фахових запитів, індивідуальних потреб, професійного досвіду;

- стимулювати науково-педагогічних працівників із метою розвитку їхньої продуктивності, формування в них сталої позиції, здатності до виконання нових професійних ролей і функцій, упровадження інновацій в освітній процес.

Очікувані результати:

- підвищення продуктивності та якості професійно-педагогічної діяльності науково-педагогічного працівника;

- неперервний розвиток викладача;

- стала мотивація педагога до навчання протягом життя;

- покращення взаємин;

- збільшення часу для менеджера освіти;

- збільшення конструктивних ідей;

- мобільність, швидка й ефективна реакція в критичних ситуаціях;

- діагностика і моніторинг освітнього процесу;

- більша гнучкість та адаптивність до змін.

Викладацькі коучинг-сесії:

1. Brainstorming «Застосування SWOT-аналізу щодо вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості».

2. Методичний воркшоп «Система оцінювання здобувачів вищої освіти».

3. Семінар-тренінг «Алгоритм діяльності викладача щодо організації формувального оцінювання».

4. Педагогічний коучинг «Проектування професійного розвитку як розвивальне середовище».

5. Практикум «Практичні прийоми, методики ефективної діяльності і гнучкі навички (soft skills: креативність, комунікація) для успішного планування, організації і діагностики освітнього процесу».

6. Практикум «Застосування проблемно-інтегрованого навчання для розвитку ключових компетентностей студентів».

7. Практикум «Сучасні інструменти моніторингу освітніх процесів».
8. [Лабораторія «Змішане навчання»](#).
9. Колективний пошук оригінальних ідей «Аукціон ідей».

Висновки. У процесі розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти ЗВО зростання професійного рівня науково-педагогічних працівників може свідчити про вдосконалення освітньої діяльності у закладі освіти.

Тому, впровадження і реалізація інноваційних технологій професійного розвитку педагогів для підвищення якості освітніх послуг і забезпечення на цій основі конкурентоспроможності викладачів передбачає системність, вертикальну і горизонтальну цілісність неперервного освітнього процесу; інтеграцію формальної, неформальної й інформальної освіти, навчальної, практичної й самоосвітньої діяльності; урахування змісту професійних потреб науково-педагогічних працівників на різних стадіях життєвого циклу тощо.

УПРАВЛІННЯ САМООСВІТОЮ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ВНЗ

І.А. Осадча

Постановка проблеми. Вимоги сучасності до науково-педагогічних працівників ВНЗ визначають, першочерговою цілеспрямовану самостійну роботу, спрямовану на розвиток рівня професійної компетентності з поглибленням теоретичних знань та практичних вмінь. При цьому проблема самоосвіти набуває все більшої актуальності. При цьому управлінням та координацією самоосвіти на місцевому рівні займаються методичні служби. Відмітною ознакою самоосвіти науково-педагогічних працівників ВНЗ є той факт, що результатом їх роботи є розвиток учнів у результаті особистісного та професійного самовдосконалення. Саме тому науково-педагогічний працівник ВНЗ повинен постійно розвиватися індивідуально, оновлюватися.

Основна мета виступу. Проаналізувати ключові аспекти, щодо управління самоосвітою науково-педагогічних працівників ВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Постійне підвищення кваліфікації під час курсової перепідготовки, участі в різноманітних семінарах-практикумах та інших формах роботи не тільки не сприяють підвищенню кваліфікаційного рівня науково-педагогічних працівників ВНЗ, тому навіть найбільш досконала колективна організація методичної роботи не передбачає врахування індивідуальних потреб науково-педагогічного працівника ВНЗ в новітній інформації, ознайомити його з актуальною та цікавою літературою по фаху [2, с. 83]. Самоосвіта при цьому розглядається як компонент професійної діяльності кожного педагога, який самостійно обирає матеріал, прийоми та засоби роботи над собою.

Модель науково-педагогічного працівника ВНЗ передбачає готовність до застосування нових освітянських ідей, здатність постійно навчатися,

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Проблеми кадрового забезпечення спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»	
І.І. Савенко, І.О. Седікова	326
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників як необхідна складова професійного розвитку	
В.М. Лисюк, В.І. Булюк, В.В. Пуга	329
Використання освітніх інтернет ресурсів у професійній діяльності викладача вищого навчального закладу	
Ю.Г. Лобода	332
Методика, як область практичної діяльності викладача	
Г.А. Шевченко, Ю.М. Мельник	335
Забезпечення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників як умова для сталого підвищення якості освітнього процесу ЗВО	
О.П. Бодик	336
Управління самоосвітою науково-педагогічних працівників ВНЗ	
І.А. Осадча	339
Оптимальна модель вищої освіти в Україні в умовах глобалізації ринку освітніх послуг	
Л.А. Бахчиванжи, О.В. Євтушок, Р.Р. Значек	342
Перспективи E-LEARNING як моделі здобуття вищої освіти	
Т.В. Стрікаленко	345
Дуальна освіта для технологів на профільних підприємствах галузі України	
Л.В. Агунова, О.М. Савінок	346
Партнерство науки і бізнесу: необхідність або умовність?	
Н.М. Поварова	348
Проектне навчання	
В.Г. Бондаренко, И.В. Глинська	350
Особливості адаптації та формування навичків самоприйняття студентів-першокурсників у закладах вищої освіти	
С.С. Орлова, Л.К. Овсянникова	352
Гуманітарні аспекти дистанційного навчання	
С.А. Дмитрашко	354
Використання інтерактивних форм навчання при підготовки студентів з дисциплін «Технологія галузі», «Загальна технологія та технологія галузі», «Технологія виробництва товарів», «Технологія переробки вторинної сировини»	
Я.Г. Верхівкер, О.М. Мирошніченко, Т.І. Нікітчина, Т.А. Манолі	356
Форми організації самостійної роботи з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність»	
Ю.О. Бровкіна	357
Застосування технології дистанційного навчання MOODLE для стимулювання активної участі студентів у навчальному процесі	
І.Г. Кривоногова	358
Використання інтернет-ресурсів у викладанні економічних дисциплін	
Т.В. Свистун	360